

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DSA-WBE.050.9.2025.JS
3891688.15617334.12590460
Warszawa, 25-07-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do Interpelacji Posłanki Doroty Marek w sprawie wysokiego poziomu zasolenia rzek, K10INT10743, uprzejmie przedstawiam poniższe informacje.

1. Jakie działania zostały podjęte przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz podległe mu instytucje od czasu ostatniej katastrofy ekologicznej na Odrze, w celu zapobiegania podobnym zagrożeniom, w tym związanym z zasoleniem rzek?

Resort klimatu i środowiska, we współpracy z innymi instytucjami na poziomie centralnym i regionalnym w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze¹ (dalej Międzyresortowego Zespołu ds. Odry), realizuje następujące działania:

- **Bieżące monitowanie sytuacji i koordynacja działań zaradczych.** Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) prowadzi regularne spotkania Międzyresortowego Zespołu ds. Odry, mające na celu monitorowanie sytuacji oraz koordynację działań na rzecz poprawy jakości wód. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), Instytutu Ochrony Środowiska - Państwowego Instytutu Badawczego, PGW Wody Polskie, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego oraz Wojewódzkich Centrum Zarządzania Kryzysowego województw położonych w dolinie rzeki Odry, wraz z gośćmi zapraszany na posiedzenia w zależności od bieżącej tematyki. Międzyresortowy Zespół ds. Odry na bieżąco opracowuje rekomendacje w celu ochrony ekosystemu rzeki Odry i monitoruje wdrażanie tych zaleceń przez właściwe instytucje. Rekomendacje stanowią bieżący plan działania zarówno dla instytucji centralnych, jak i dla województw.

¹ Zarządzenie nr 256 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze (M.P. 2023 poz. 696).

- **Bieżące zarządzanie zrzutami wód dołowych w zależności od stanu wód powierzchniowych. Koordynowanie przez PGW Wody Polskie prac grupy roboczej ds. rekomendowania ograniczenia zrzutów.** W skład ww. grupy roboczej wchodzi przedstawiciele: Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Ministerstwa Przemysłu oraz przedstawiciele zakładów górniczych KGHM Polska Miedź S.A., Polskiej Grupy Górniczej S.A. oraz Przedsiębiorstwa Gospodarki Wodnej i Rekultywacji S.A. Grupa spotyka się cyklicznie omawiając: aktualną sytuację hydrologiczną, meteorologiczną, stan jakościowy wód z uwzględnieniem badań ilościowych „złotej algi”, a także możliwości ograniczania zrzutów wód dołowych z zakładów górniczych. Efektem spotkań są rekomendacje dotyczące gospodarowania przez zakłady górnicze wodami z odwadnianych zakładów górniczych, które zapadają na podstawie aktualnego stanu wód rzeki Odry oraz stopnia zagrożenia rozwojem „złotej algi”. Ostatnie spotkanie Grupy odbyło się w dniu 24 lipca br.
- **Opracowanie pierwszego „Planu inwestycyjnego sektora górniczego mającego na celu obniżenie zasolenia wód rzeki Odry”.** Głównym celem Planu jest ograniczenie ryzyka zakwitów „złotej algi” poprzez redukcję zasolenia wód Odry do wartości limitujących lub uniemożliwiających rozwój algi. Szczegółowe informacje zawarto w odpowiedzi na pytanie nr 3.
- **Wdrażanie projektów renaturyzacyjnych.** W ramach rozpoczętej w 2024 r. współpracy MKiŚ, WFOŚ, PGW Wody Polskie i strony społecznej, przygotowywane są projekty zmierzające do renaturyzacji rzeki Odry oraz jej dopływów. Celem działań jest odbudowa siedlisk ryb, bezkręgowców i awifauny, co przyczyni się do zwiększenia odporności ekosystemu na negatywne skutki zaburzeń środowiskowych oraz zmian klimatycznych. Projekty będą finansowane ze środków wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz ze środków UE w ramach FEnIKS.
- **Monitorowanie przeglądu pozwoleń wodnoprawnych.** Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry PGW Wody Polskie zostało zobowiązane do dokonania przeglądu pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy, zaś organy właściwe w sprawie pozwoleń zintegrowanych – do dokonania w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przeglądu pozwoleń zintegrowanych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze zlewni rzeki Odry. Stosownie zaś do przepisu art. 22 ust. 2 ww. ustawy, PGW Wody Polskie zobowiązane było do przekazania, w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tego przeglądu, tj. do dnia 7 lipca 2025 r., wyników tego przeglądu, wskazując pozwolenia wodnoprawne, które powinny zostać cofnięte lub ograniczone w celu zapobieżenia zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych na podstawie art. 415 lub art. 417 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez MI, do przeglądu zostały wytypowane 824 pozwolenia wodnoprawne, w tym obejmujące zrzuty ścieków o zwiększonym zasoleniu z kopalń węgla kamiennego oraz rudy miedzi. W wyniku realizacji przeglądu PGW Wody Polskie wskazało 9 pozwoleń wodnoprawnych, które powinny być cofnięte lub ograniczone oraz 15 pozwoleń wodnoprawnych, dla których

zasadne jest rozważenie cofnięcia lub ich ograniczenia w wyniku przeprowadzenia dodatkowej analizy².

- **Monitorowanie wdrażania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami** pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu³, wynikające z realizacji dyrektywy azotanowej.
- **Bieżące zarządzanie ryzykiem.** Wdrożenie „*Procedury zarządzania kryzysowego związanego z powstaniem zakwitów „złotej algi” - schematy postępowania*”. Dokument powstał w 2024 r. na podstawie doświadczeń z lat 2022-2024. Zawiera schemat postępowania w odniesieniu do określonych wariantów rozwoju sytuacji kryzysowej związanej z zakwitami „złotej algi”. Wskazuje działania niezbędne do podjęcia, instytucje odpowiedzialne i podstawę prawną tych działań. Procedura obejmuje także działanie kryzysowe polegające na kontrolowanym dozowaniu nadtlenu wodoru (H₂O₂). Procedura ta, przetestowana na rzece Kłodnicy w 2024 r., pozwoliła stworzyć barierę redukującą wysoki ładunek „złotej algi” spływający z Kanału Gliwickiego do rzeki Odry. W tym kontekście należy dodać, że zgodnie z rekomendacją Międzyresortowego Zespołu ds. Odry z grudnia 2024 r. został zabezpieczony w RARS⁴ zasób nadtlenu wodoru, który pozwoli podjąć ewentualną interwencję w przypadku ponownego silnego zakwitu algi *Prymnesium parvum*. Taka sytuacja miała miejsce na początku lipca br., kiedy zaobserwowano trend wzrostu liczebności komórek złotej algi w Kanale Gliwickim, w szczególności w Sekcji IV (pomiędzy śluzami Dzierżno a Rudziniec). Opracowana procedura umożliwiła szybkie reagowanie właściwych służb oraz zastosowanie kontrolowanego dozowania nadtlenu wodoru w terenie – w ciągu jednej doby od momentu wystosowania rekomendacji przez Międzyresortowy Zespół ds. Odry.
- **Bieżący monitoring stanu wód rzeki Odry z dopływami.** Kluczowym narzędziem do bieżącego monitorowania ryzyka powstania zakwitu „złotej algi” jest monitoring interwencyjny prowadzony przez GIOŚ na podstawie *Procedury monitorowania interwencyjnego Prymnesium parvum „złotej algi”*. Pozwala on śledzić dynamikę jej wzrostu na rzece Odrze oraz w już skażonych akwenach i potwierdzić obecność w potencjalnych ogniskach jej rozwoju. Głównym rezultatem monitoringu interwencyjnego jest analiza stopnia zagrożenia (stopień ostrzegawczy oraz I, II i III stopień zagrożenia), która jest udostępniona na stronie gov.pl/web/odra/analiza-stopnia-zagrozenia oraz portalu badania.gios.gov.pl. W 2025 r. ww. procedura monitorowania została zaktualizowana w celu umożliwienia wcześniejszego reagowania na występowanie zakwitów „złotej algi”. Punkty pomiarowe zlokalizowane w kluczowych lokalizacjach są obecnie monitorowane z większą częstotliwością niż pozostałe. Są to punkty, dla których w *Procedurze zarządzania kryzysowego związanego z powstaniem zakwitów „złotej algi” - schematy postępowania*

---

² W zakresie pozwoleń wodnoprawnych z ustalonym sumarycznym poziomem stężenia chlorków i siarczanów powyżej 5000 mg/l.

³ Zadanie ciągle wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2023 r. poz. 244)

⁴ Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych

określono wartości progowe uruchamiające działania zaradcze, w tym m.in. w zakresie zarządzania przepływami wodnymi oraz – w sytuacjach o podwyższonym ryzyku – dozowania nadtlenu wodoru. Ponadto, stwierdzenie obecności *złotej algi* w którymkolwiek z tych punktów skutkuje włączeniem dodatkowych lokalizacji do monitoringu, co umożliwia bieżącą analizę sytuacji i podejmowanie adekwatnych działań.

Ponadto GIOŚ rozbudowuje system monitoringu automatycznego. Przewiduje się uruchomienie 10 sond automatycznych w 2025 r., a następnie w latach 2026 -2027 stworzenie docelowego systemu monitoringu automatycznego wód powierzchniowych, w oparciu o przygotowywaną obecnie nowelizację ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska*.

- **Transparentność i stałe informowanie społeczeństwa.** Portal badania.gios.gov.pl/odra, stworzony w 2024 r., stanowi interaktywną mapę, umożliwiającą przejrzystą prezentację zarówno bieżących, jak i archiwalnych wyników badań jakości wód rzeki Odry, w tym:
  - dane standardowe, uzyskiwane przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
  - dane dodatkowe, uzyskiwane przez GIOŚ od 2022 r. z tzw. monitoringu interwencyjnego, ukierunkowanego na identyfikację występowania toksycznej algi *Prymnesium parvum* (tzw. „złotej algi”),
  - dane dodatkowe z automatycznych stacji monitoringu wód powierzchniowych.

Dodatkowo, na stronie internetowej www.gov.pl/web/odra/ publikowane są na bieżąco oficjalne komunikaty dotyczące sytuacji na rzece Odrze oraz realizowanych działań zaradczych.

- **Bieżący dialog ze stroną społeczną.** Wprowadzona od roku 2024 r. regularna współpraca ze stroną społeczną polega m.in na zapewnieniu pełnej transparentności oraz udziału w działaniach na rzecz Odry zainteresowanym stronom. W tym celu funkcjonuje grupa robocza z partnerami społecznymi. Ostatnie spotkanie odbyło się w dniu 29 kwietnia br. i dotyczyło przypadków śnięć ryb w Odrze w Kanale Gliwickim, omówienia wyników badań, przyczyn tych zdarzeń i działań zapobiegawczych.
- **Bieżący dialog ze stroną niemiecką.** Wprowadzone od roku 2024 r. dwustronne spotkania ekspertów oraz regularna wymiana cotygodniowych raportów nt. stanu wód Odry i występowania zakwitów *Prymnesium parvum*. Współpraca polsko-niemiecka oraz w miarę potrzeb – polsko-czeska, umożliwia szybką wymianę informacji o zagrożeniach środowiskowych. Ponadto, regularny kontakt ekspercki przyczynia się do lepszego rozumienia mechanizmów zakwitów *Prymnesium parvum* oraz umożliwia planowanie spójnych działań prewencyjnych po obu stronach granicy. W wyniku tych działań niemiecki system monitorowania zagrożeń „złotej algi” integruje dane z portalu badania.gios.gov.pl/odra oraz wykorzystuje progi alarmowe określone w polskiej

Procedurze monitorowania interwencyjnego *Prymnesium parvum* „złotej algi”. Ostatnie spotkanie ekspertów miało miejsce 10 lipca br.

2. Czy obecnie prowadzone są działania monitorujące poziom zasolenia głównych rzek w Polsce, a jeśli tak – jakie są wyniki tych pomiarów oraz w jakim zakresie umożliwiają one wczesne reagowanie?

GIOŚ na bieżąco prowadzi monitoring jakości wód powierzchniowych, zgodnie z Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (zwanej Ramową Dyrektywą Wodną – RDW) transponowaną do polskiego prawa ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.). Zgodnie z art. 349 ustawy Prawo wodne, monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Badania te są prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) oraz obejmują elementy biologiczne, fizykochemiczne, w tym zasolenie, oraz substancje chemiczne.

W ramach PMŚ rozszerzony został istniejący monitoring na rzece Odrze oraz jej dopływach: Bytomce, Kanale Gliwickim, Kanale Kędzierzyńskim i Kłodnicy. Dodatkowo warto zaznaczyć, że w ramach działań prewencyjnych, w związku z katastrofą z 2022 r., w ramach PMŚ rozszerzony został w ok. 1 200 punktach kontrolnych rocznie (ok. 40% wszystkich badanych punktów) monitoring badawczy, w zakresie wskaźników mierzonych w terenie: temperatury wody, tlenu rozpuszczonego, przewodności elektrolitycznej właściwej w 20°C i odczynu pH. Wyniki tych badań są uzyskiwane na bieżąco, więc w przypadku wykrycia nieprzewidzianego zanieczyszczenia, GIOŚ jest w stanie zareagować natychmiast i podjąć działania mające na celu dalszą diagnozę problemu w porozumieniu np. z wojewódzkim inspektorem ochrony środowiska.

Wyniki ww. badań przeprowadzonych w ramach PMŚ wskazują na systematyczne przekraczanie norm środowiskowych⁵ w rzece Odrze oraz w części jej dopływów – zwłaszcza w regionie wodnym Górnej Odry (Kanał Gliwicki, Kłodnica, Bierawka i Ruda). Podobne nieprawidłowości odnotowano również w dorzeczu Wisły, w szczególności w regionach wodnych Małej Wisły oraz Górnej-Zachodniej Wisły, a także w części ich dopływów (zwłaszcza rzeki Przemsza, Gostynia i Mleczna). W regionie wodnym Noteci ekosystemy wodne charakteryzują się również podwyższonym poziomem zasolenia, szczególnie w obrębie rzeki Noteć, Kanału Bydgoskiego oraz Górnego Kanału Noteci.

Ponadto, w ramach monitorowania ryzyka wystąpienia zakwitów „złotej algi”, GIOŚ prowadzi monitoring interwencyjny, o którym mowa w odpowiedzi na pytanie nr 1. Oprócz badań

⁵ Wartości progowe, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

ukierunkowanych na obecność *Prymnesium parvum*, monitoring ten obejmuje również parametry charakteryzujące poziom zasolenia wód, tj. przewodność elektrolityczną oraz stężenie chlorków. Procedura monitoringu interwencyjnego obejmuje 19 punktów pomiarowych, z czego w 10 z nich pomiary wykonywane są co najmniej raz w tygodniu. Dodatkowym źródłem danych dotyczących poziomu zasolenia jest system monitoringu automatycznego, który na bieżąco przekazuje informacje o wartościach przewodności. Na podstawie wyników ww. systemów monitoringowych, informacji przekazanych przez zakłady wydobywcze dotyczących zdolności retencyjnych wód kopalnianych oraz prognoz meteorologicznych i hydrologicznych przedstawionych przez IMGW-PIB, grupa robocza ds. rekomendowania ograniczenia zrzutów, o której mowa w odpowiedzi na pytanie nr 1, opracuje rekomendacje dotyczące zarządzania zrzutami.

3. Jakie działania są planowane w perspektywie czasowej w celu ograniczenia wpływu działalności przemysłowej (w tym m.in. górnictwa) na stan chemiczny wód powierzchniowych, w szczególności w zakresie zasolenia?

Międzyresortowy Zespół ds. Odry opracował projekt *Planu inwestycyjnego sektora górniczego mającego na celu obniżenie zasolenia wód rzeki Odry* (dalej: „Plan”). Plan ten został opracowany z uwzględnieniem konieczności eliminacji pierwotnych przyczyn ryzyka powtórzenia się katastrofy ekologicznej z 2022 r. na Odrze.

Dokument obejmuje trzy główne komponenty:

- Komponent restrukturyzacyjny – stopniowe wygaszanie kopalń zgodnie z harmonogramem określonym w tzw. „Umowie społecznej”.
- Komponent technologiczny/badawczo-rozwojowy – wdrażanie innowacyjnych technologii oraz realizacja instalacji pilotażowej redukującej zasolenie.
- Komponent inwestycyjny – modernizacja i budowa nowych zakładów odsalających i kolektorów odprowadzających wodę, a także rozwój systemów retencyjno-dozujących umożliwiających efektywne zarządzanie zrzutami zasolonych wód.

Głównym celem Planu jest ograniczenie ryzyka zakwitów „złotej algi” poprzez **redukcję zasolenia wód Odry do bezpiecznego poziomu na całej długości rzeki w Polsce**, tj. do wartości limitujących lub uniemożliwiających rozwój tego organizmu. Plan uwzględnia również **konieczność osiągnięcia celów środowiskowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie zasolenia** dla jednolitych części wód powierzchniowych wchodzących w skład rzeki Odry.

Dokument ten został w dn. 22 maja br. przedstawiony na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów (KERM). Zgodnie z zaleceniami KERM, MKiŚ przeprowadziło dodatkowe analizy, których wyniki również zostały przekazane członkom KERM. Przewiduje się, że w najbliższym czasie KERM podejmie kierunkową decyzję dot. wdrażania działań zawartych w Planie.

Horyzont realizacji Planu wyznaczono do roku 2035. W wyniku realizacji Planu prognozuje się osiągnięcie norm środowiskowych w zakresie zasolenia zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną.

4. Czy resort planuje zmiany legislacyjne, które umożliwią skuteczniejszą kontrolę i ograniczenie zrzutów zasolonych wód do rzek oraz zwiększą odpowiedzialność podmiotów za degradację środowiska wodnego?

MKiŚ postuluje, aby ramy legislacyjne ewoluowały w kierunku skuteczniejszego zachęcania przemysłu do inwestowania w technologie oczyszczania, m.in. poprzez wprowadzenie wyższych opłat za odprowadzanie ścieków do wód. Postulaty te są zawarte m.in. w ww. Planie inwestycyjnym oraz w projektowanych założeniach do specustawy wdrażającej Plan inwestycyjny.

Ponadto uprzejmie informuję, że MI pracuje nad nowelizacją *ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających bezpieczeństwo rzeki Odry oraz w zakresie gospodarki wodnej (UD96)*. Projekt ustawy przewiduje m.in. realizację przeglądów wodnoprawnych oraz zintegrowanych co najmniej raz na 2 lata dla pozwoleń na wprowadzanie ścieków do wód, ze szczególnym uwzględnieniem ilości zrzucanych ścieków w odniesieniu do aktualnego przepływu wody w rzece Odrze (obecnie są to 4 lata wg ustawy Prawo wodne).

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Pani Rita Kameduła-Tomaszewska - Dyrektorka Departamentu Spraw Parlamentarnych w KPRM.